ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌԱԴԻՈՅԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՈՐՈՇՈՒՄ

07 հուլիսի 2023 թվականի թիվ 64-Ա

ք.Երեւան

«ԱՐԱՑ» ՍՊ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺ ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի հանձնաժողովն (այսուհետ՝ ***Հանձնաժողով***) ուսումնասիրելով սեփական նախաձեռնության հիման վրա 2023 թվականի հունիսի 09-ին հարուցված վարչական վարույթի նյութերը՝ ***պարզեց.***

Հանձնաժողովի ծրագրերի մոնիտորինգի բաժնի ավագ մշտադիրտարկող Արմենուհի Տերականյանը, հիմք ընդունելով Հանձնաժողովի նախագահի 2023 թվականի հունիսի 01-ի թիվ 21-Ա հրամանը, 2023 թվականի հունիսի 07-ին «ԱՐԱՑ» ՍՊ ընկերության (այսուհետ՝ նաև ***Ցանցային օպերատոր***) իրականացված գործունեության մշտադիտարկման արդյունքում արձանագրել է, որ.

1. տեղում դիտարկում իրականացնելու նպատակով եղել է Ցանցային օպերատորի գործունեության հասցեում:
2. Ցանցային օպերատորի ղեկավարը կամ ղեկավարին փոխարինելու իրավունք ունեցող անձը տեղում դիտարկման վայրում չի եղել:
3. Ցանցային օպերատորի կողմից վերահողորդվում են հետեւյալ տեսալսողական ծրագրերը.

«НТВ», «Կինոման», «Матч!», «Հ1», «Футбол 3», «Հայ TV», «Муз», «viju TV 1000 action», «Киносведения», «Домашний женский», «Индийское кино», «Euronews», «viju Nature», «Кинохит», «СТС», «Շանթ», «Футбол 1», «Футбол 2», «Кухня ТВ», «1-й канал», «Б», «Россия 1», «Еврокино», «Боец», «viju TV 1000», «Վիվառո Սպորտ +» եւ «Արմենիա»:

«Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 42-րդ հոդվածի 11-րդ մասի համաձայն, մշտադիտարկման արդյունքների մասին արձանագրությունը ցանցային օպերատորի մոտ տեղում դիտարկում իրականացնելու դեպքում ստորագրում է կարգավորող պետական մարմնի և օպերատորի ներկայացուցիչը:

Օրենքի 42-րդ հոդվածի 15-րդ մասը սահմանում է, որ եթե օպերատորի ղեկավարը կամ ղեկավարին փոխարինելու իրավունք ունեցող անձը տեղում դիտարկման վայրում չէ, ապա արձանագրության երկրորդ օրինակն առաքվում է փոստով:

Տեղում դիտարկում իրականացնելու արդյունքում 2023 թվականի հունիսի 07-ին Հանձնաժողովի ծրագրերի մոնիտորինգի և վերահսկողության վարչության կողմից կազմված

արձանագրությունը՝ հիմք ընդունելով վերը նշված իրավական կարգավորումները, 2023 թվականի հունիսի 09-ի թիվ Ե/06/318-23 գրությամբ ուղարկվել է «ԱՐԱՑ» ՍՊ ընկերություն:

Հանձնաժողովը, ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի բ) կետով, 2023 թվականի հունիսի 09-ին Ցանցային օպերատորի նկատմամբ հարուցել է վարչական վարույթ՝ հիմք ընդունելով Հանձնաժողովի ծրագրերի մոնիտորինգի և վերահսկողության վարչության կողմից ցանցային օպերատորի գործունեության մշտադիտարկման արդյունքների հիման վրա 2023 թվականի հունիսի 07-ին կազմված մշտադիտարկման իրականացման և արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը, որն Օրենքի 42-րդ հոդվածի 18-րդ մասի համաձայն՝ հիմք է հանդիսանում վարչական վարույթ հարուցելու համար, իսկ հարուցված վարչական վարույթի շրջանակներում ծառայում է որպես վարչական վարույթի ապացույց:

Հանձնաժողովը հարուցված վարչական վարույթի մասին 2023 թվականի հունիսի 09-ին թիվ Ե/07/323-23 գրությամբ ծանուցել է Ցանցային օպերատորին և հայտնել, որ այս հարցի վերաբերյալ կարող են ներկայացնել իրենց պարզաբանումները և բացատրությունները:

Հանձնաժողովի 09.06.2023 թվականի թիվ Ե/06/318-23 և թիվ Ե/07/323-23 գրություններին ի պատասխան Ցանցային օպերատորը Հանձնաժողով որեւէ առարկություն, միջնորդություն, պարզաբանում չի ներկայացրել:

Հանձնաժողովի հիմնավորումները (պատճառաբանությունը) եւ եզրահանգումը.

Այսպիսով, վարչական վարույթի բազմակողմանի, լրիվ եւ օբյեկտիվ քննության, ձեռք բերված ապացույցների ուսումնասիրության եւ գնահատման արդյունքում Հանձնաժողովն ամրագրում է հետեւյալը.

Փաստենք, որ ցանցային օպերատորը 2016 թվականի դեկտեմբերի 21-ից հանդիսանում է Հանձնաժողովի կողմից լիցենզավորված իրավաբանական անձ:

<u>Օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասը</u> սահմանում է՝ «Հայաստանի Հանրապետության տեսալսողական մեդիայի մասին օրենսդրությունը ներառում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունը, «Տեսալսողական մեդիայի մասին», «Զանգվածային լրատվության մասին», «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին», «Հեղինակային իրավունքի եւ հարակից իրավունքների մասին», «Լեզվի մասին», «Գովազդի մասին» օրենքները, Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրքը, կարգավորող պետական մարմնի իրավական ակտերը, տեսալսողական մեդիայի ոլորտը կարգավորող այլ իրավական ակտեր եւ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերը»:

Համաձայն **<u>Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 14-րդ կետի՝</u>** Հանձնաժողովն իրականացնում է Հեռարձակողների եւ օպերատորների գործունեության մշտադիտարկում:

<u>Օրենքի 42-րդ հոդվածի 1-ին, 3-րդ, 11-րդ եւ 18-րդ մասերը</u> սահմանում են.

«1. Հեռարձակողների գործունեության մշտադիտարկումն իրականացվում է ուղղակի դիտարկման, իսկ օպերատորի դեպքում՝ նաեւ տեղում դիտարկում իրականացնելու միջոցով: Ուղղակի դիտարկման արդյունքները կարող են համադրվել տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանների տվյալներին:

3. Տեսալսողական մեդիայի մասին օրենսդրության պահանջների խախտման վերաբերյալ տեղեկություններ ունենալու դեպքում օպերատորի գործունեության տեղում դիտարկումն իրականացվում է կարգավորող պետական մարմնի նախագահի հրամանի հիման վրա:

11. Մշտադիտարկման արդյունքների մասին արձանագրությունն ուղղակի դիտարկում իրականացնելու դեպքում ստորագրում է մշտադիտարկում իրականացրած անձը, իսկ օպերատորի մոտ տեղում դիտարկում իրականացնելու դեպքում ստորագրում է կարգավորող պետական մարմնի եւ օպերատորի ներկայացուցիչը:

18. Մշտադիտարկման արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը կարող է հիմք հանդիսանալ վարչական վարույթ հարուցելու համար, իսկ հարուցված վարչական վարույթի շրջանակներում ծառայել որպես վարչական վարույթի ապացույց:»:

<u>Օրենքի 60-րդ հոդվածի 8-րդ մասի</u> համաձայն՝ Օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո ցանցային օպերատորները կարգավորող պետական մարմին տեղեկություն են ներկայացնում իրենց ցանցում վերահաղորդվող տեսալսողական ծրագրերի մասին:

<u>Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասի</u> համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում եւ նրա սահմաններից դուրս գործող Հեռարձակողների տեսալսողական ծրագրերը ցանցային օպերատորի լիցենզիա ստացած անձի կողմից կարող են վերահաղորդվել տեսալսողական ծրագրերի դիստրիբյուտորի կամ հեռարձակողի հետ պայմանագրի հիման վրա:

<u>Օրենքի 49-րդ հոդվածի 5-րդ մասը</u> սահմանում է՝ «Վերահաղորդվող տեսալսողական ծրագրերի յուրաքանչյուր փոփոխության վերաբերյալ ցանցային օպերատորը տեղեկացնում է կարգավորող պետական մարմնին:»:

Հանձնաժողովի ծրագրերի մոնիտորինգի և վերահսկողության վարչության կողմից իրականացվել է նաև «ԱՐԱՑ» ՍՊ ընկերության գործունեության մշտադիտարկման արդյունքների արձանագրությունում նշված վերահաղորդվող տեսալսողական ծրագրերի և ընկերության կողմից 2023 թվականի մարտի 7-ին Հանձնաժողով ներկայացված վերահաղորդվող տեսալսողական ծրագրերի ցանկի համադրություն, որի արդյունքում պարզվել է, որ վերը նշված ցանկում առկա չեն «НТВ», «Кинոման», «Матч!», «Հ1», «Футбол 3», «Հայ TV», «Муз», «viju TV 1000 action», «Киносвидание», «Домашний женский», «Индийское кино», «Euronews», «viju Nature», «Շանթ», «Футбол 1», «Футбол 2», «Кухня ТВ», «Б», «Россия 1», «Еврокино», «Боец», «viju TV 1000», «Վիվառռ Սպորտ +» և «Արմենիա» տեսալսողական ծրագրերը, որոնք փաստացի վերահաղորդվել են արձանագրությունը կազմելու պահին:

«Հեղինակային իրավունքի եւ հարակից իրավունքների մասին» **<u>օրենքի</u>** (այսուհետ՝ ***Հեղինակային իրավունքների մասին օրենք***) **<u>39-րդ հոդվածի 1-ին մասի</u>** համաձայն՝ այլ անձինք ստեղծագործությունը կարող են օգտագործել միայն ստեղծագործության նկատմամբ գույքային իրավունքները կրող անձի (ստեղծագործության հեղինակ կամ այլ անձ, որին այդ իրավունքներն անցել են օրենքով սահմանված կարգով, այսուհետ՝ ***Իրավատեր***) թույլտվությամբ՝ հեղինակային պայմանագրի հիման վրա, եթե սույն օրենքով այլ բան նախատեսված չէ:

Հեղինակային իրավունքների մասին օրենքի **65-րդ հոդվածի 1-ին** մասի համաձայն՝ սույն օրենքով պահպանվող ստեղծագործության կամ դրա էական մասի կամ հարակից իրավունքների օբյեկտի ցանկացած օգտագործում անօրինական է, եթե նախապես, մինչեւ նման օգտագործումը ձեռք չի բերվել հեղինակային իրավունքի կամ հարակից իրավունքների իրավատիրոջ թույլտվությունը:

Հանձնաժողովը՝ որպես տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող պետական մարմին, կատարելով Օրենքով վերապահված իր վերահսկողական պարտականությունները՝ տեղում դիտարկում իրականացնելու միջոցով կատարել է Ցանցային օպերատորի գործունեության մշտադիտարկում: 2023 թվականի հունիսի 07-ին տեղում դիտարկման արդյունքում կազմված արձանագրությամբ նշված տեսալսողական ծրագրերի եւ Ցանցային օպերատորի կողմից Հանձնաժողով ներկայացված վերահաղորդվող տեսալսողական ծրագրերի ցանկի համադրության արդյունքում արձանագրել է, որ Ցանցային օպերատորի կողմից փաստացի վերահաղորդվում են մի շարք տեսալսողական ծրագրեր, որոնք բացակայում են վերջինիս կողմից ներկայացված տեսալսողական ծրագրերի ցանկից:

Հանձնաժողովի կողմից ուսումնասիրվել են վարչական վարույթի նյութերը, որոնք համադրվել են Հանձնաժողովի տեղում դիտարկման արդյունքների, ներկայացված տեսալսողական ծրագրերի ցանկի հետ եւ հայտնի է դարձել, որ Ցանցային օպերատորն իր գործունեությունն իրականացրել է՝ խախտելով **Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասի** պահանջը:

Այսպիսով, վարչական վարույթի նյութերի ուսումնասիրության արդյունքում Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ **Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասով** Ցանցային օպերատորի լիցենզիա ստացած անձի համար Օրենքով սահմանված կարգով առկա է հետեւյալ պարտավորությունը՝ *Հայաստանի Հանրապետության տարածքում եւ նրա սահմաններից դուրս գործող Հեռարձակողների տեսալսողական ծրագրերը վերահաղորդել տեսալսողական ծրագրերի դիստրիբյուտորի կամ հեռարձակողի հետ պայմանագրի հիման վրա:*

Հանձնաժողովը նաեւ փաստում է, որ լիցենզիա ստացած Ցանցային օպերատորը վերահաղորդում է տեսալսողական ծրագրեր եւ պարտավոր է պահպանել տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջները, իսկ վերջինս խախտելու դեպքում՝ Օրենքով սահմանված կարգով պարտավոր է կրել պատասխանատվություն: Հետեւաբար, Օրենքի պահանջների չկատարումն ինքնին պատասխանատվության հանգեցնում է:

Ցանցային օպերատորը պետք է հաշվի առնի, որ օրենսդրությամբ հստակ սահմանվում են իրավական նորմեր, որոնց չպահպանելն իրավական հետեւանքներ են առաջացնում եւ Ցանցային օպերատորը պատասխանատվություն է կրում տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության կիրառման ապահովման համար: Սույն պարագային Ցանցային օպերատորը պարտավոր էր պահպանել **Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին եւ 5-րդ մասերով** սահմանված դրույթների պահանջները:

Այսպես, հիմք ընդունելով Օրենքի դրույթները և ձեռք բերված փաստերը՝ արձանագրում ենք.

«ԱՐԱՑ» ՍՊ ընկերության կողմից ներկայացված վերահաղորդվող տեսալսողական ծրագրերի ցանկում առկա չեն «НТВ», «Կինոման», «Матч!», «Հ1», «Футбол 3», «Հայ TV», «Муз», «viju TV 1000 action», «Киносвидание», «Домашний женский», «Индийское кино», «Euronews», «viju Nature», «Շանթ», «Футбол 1», «Футбол 2», «Кухня ТВ», «Б», «Россия 1», «Սյունիք TV», «Կենտրոն», «ТВ 3», «Россия 24», «Че!», «Еврокино», «Боец», «viju TV 1000», «Վիվառո Սպորտ +» և «Արմենիա» տեսալսողական ծրագրերը, որոնք փաստացի վերահաղորդվել են արձանագրությունը կազմելու պահին:

<u>Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետի</u> համաձայն՝ *կարգավորող պետական մարմինը՝ Օրենքի խախտման կամ իր որոշումները չկատարելու դեպքում կիրառում է պատասխանատվության միջոցներ:*

<u>Օրենքի 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի</u> համաձայն՝ *կարգավորող պետական մարմնի կողմից տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու, ինչպես նաեւ պետական այլ մարմինների կողմից իրենց իրավասությունների շրջանակում տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու եւ դրանց մասին կարգավորող պետական մարմնին գրավոր տեղեկացվելու դեպքում կարգավորող պետական մարմինը կիրառում է հետեւյալ վարչական տույժերը.*

1) գրավոր նախազգուշացում.
2) տուգանք.
3) հեղինակազորման կամ լիցենզիայի գործողության կասեցում.
4) հեղինակազորման կամ լիցենզիայի գործողության դադարեցում:

<u>Օրենքի 57-րդ հոդվածի 6-րդ մասը</u> սահմանում է՝ *«Ցանցային օպերատորի կողմից առանց պայմանագրի վերահաղորդում իրականացնելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ Հասույթի 0.04 տոկոսի, բայց ոչ պակաս, քան սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հինսապատիկի չափով:»:*

*Ելնելով վերոգրյալից, ղեկավարվելով «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասով, 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ եւ 14-րդ կետերով, 42-րդ հոդվածով, 49-րդ հոդվածի 1-ին եւ 5-րդ մասերով, 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով եւ հիմք ընդունելով Օրենքի 57-րդ հոդվածի 6-րդ մասը՝ Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի հանձնաժողովը **<u>որոշեց.</u>***

«ԱՐԱՑ» ՍՊ ընկերության նկատմամբ կիրառել վարչական տույժ՝ տուգանելով 50000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամի չափով:

1. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն վարչական վարույթի մասնակիցներին պատշաճ ձեւով հանձնելու օրվան հաջորդող օրվանից:

2. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել ՀՀ վարչական դատարան՝ ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկամսյա ժամկետում:

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝ **ՏԻԳՐԱՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ**

07 հուլիսի 2023 թ.
ք. Երեւան